

Relief mitraicki

- Czas powstania I/II w.
- Miejsce powstania Carnuntum
- Wymiary długość: 52 cm, szerokość: 52 cm, grubość: 4 cm
- Numer inwentarzowy MAK/3475
- Muzeum [Muzeum Archeologiczne w Krakowie](#)
- Tematy [religijność](#), [wyrzeźbione](#), [śmierć](#)
- Technika [kucie](#), [rzeźbienie](#), [rytowanie](#)
- Materiał [marmur biały](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Archeologiczne w Krakowie
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [mitologia](#), [obrzędy](#), [płaskorzeźba](#), [3D](#), [zwierzęta](#), [3D plus](#), [bogowie](#), [wierzenia](#), [domena publiczna](#)

Prezentowany obiekt pochodzi z Carnuntum, rzymskiego obozu legionowego i miasta położonego nad Dunajem między Wiedniem a Bratysławą.

Płaskorzeźba wykonana w głębokim reliefie przedstawia scenę zabijania byka przez Mitrę. Bóstwo, ubrane w rzymską tunikę i czapkę frygijską, przytrzymuje zwierzę, klęcząc na jego plecach lewym kolaniem. Lewą ręką podnosi głowę byka, zaś w prawej trzyma sztylet, którym go zabija, zadając mu cios w krzyże. Aby nie widzieć ofiary, bóg odwraca głowę w przeciwnym kierunku. Obrzędowi asystują, umieszczeni na przeciwległych stronach sceny, dwaj młodzieńcy — Cautes i Cautopates — trzymający pochodnie (dadoforzy). Pochodnia jednego z nich jest zwrócona do góry, drugiego zaś — w dół. Jest to symboliczne przedstawienie zrównania dnia z nocą. Cautes ze wzniesioną pochodnią symbolizuje czas równonocy wiosennej, natomiast Cautopates z opuszczoną pochodnią symbolizuje równonoc jesienną. Młodzieńcy ubrani są identycznie jak Mitra. W pozie skrzyżowanych nóg doszukiwano się aluzji do punktu przecięcia równika z ekliptyką, punktu wiosny i jesieni.

W przedstawieniu widzimy także psa, węża i skorpiona, których interpretacja nie jest jednoznaczna. Są to symbole konstelacji lub, jak na przykład proponuje Franz Cumont, motywy zaczerpnięte z mitologii irańskiej. Górny pas sceny flankują symbole słońca (popiersie mężczyzny w koronie promienistej) i księżyca (popiersie kobiety z półksiężycem na głowie). U dołu reliefu na całej długości biegnie łacińska inskrypcja.

Opracowanie: Krzysztof Babraj (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), © wszystkie prawa zastrzeżone